



Ömer TORAMAN / Nallıhan Kaymakamı



Fatih Sultan Mehmet'in Uzun Hasan'ı Harbe Davet Mektubu

Gelin önce tarihçimizi tanıyalım. Osmanlı tarihyazıcılığının ilk müelliflerinden birisi asıl adı Turnisa Bey olan Tursun Bey'dir. Eserinin adı ise "Târih-i Ebul Feth"dir, fakat daha çok "Tursun Bey Tarihi" adıyla bilinmektedir. Fatih Sultan Mehmet Han zamanının seçkin devlet adamlarındandır.

Divan kâtipliği ve defterdarlık gibi önemli vazifelerinde bulunmuş; İstanbul'un fethini müteakiben şehre akın edenlerin iskânı ve şehirdeki ev ve dükkânların tahriri vazifesini başarıyla ifa etmiştir.

Tursun Bey, sık sık Padişahın takdirine mazhar ve ihsanlarına nâil olmuştur. Tursun Bey'in aktardığı devrin hadiseleri içerisinde Fatih'in, Akkoyunlu Padişahı Uzun Hasan ile yaptığı mücadele detaylı olarak yer almaktadır.

Esasen iki Padişah arasında geçen tarihi vakalar genel hatlarıyla bilinmektedir ve bu yazının konusu değildir.

Ben dikkatinizi, Fatih'in kimi niteliklerine dair bilgi sahibi olabileceğimiz, bir mektuba çekmek istedim. Mektubu ya-

zan Fatih ve mektubun muhatabı Uzun Hasan'dır. Buyurun birlikte okuyalım:

"Bundan önce annenin ricası ile pençe-i gazabımdan kurtulmuşsun. Biz de seni ıslâh olmuş ve semt-i salâha yönelmiş kabul ederek affetmiştik. Halbuki senin gibi imansızın benim zamanımda saltanat dâvasında bulunması haramdır. Senin kendin gibi bir kaçına şiddet yoluyla galip gelmene, kendi topraklarında gösterdiğin gurur ve azametine hattâ bütün kudret ve şevketine bizim müsaa-de ve müsamahamız sebep oldu.

Buna rağmen gururlanarak ve kendinden geçerek padişahanem hukukunu unutarak adaletli idarem altında rahat yaşayan Tokat'a ve sonra Karaman ülkelerine askerlerini göndererek ahaliye zulmettiğin bir takım şiddetlere başvurduğun ve rezaletlere sebep olduğun malûmumuzdur. Onun için cezayı vermek üzere bu yılın baharında harekete karar verdik. Seni af etmek kat'iyyen düşünülmemektedir. Beyhude zahmet çekme. Sen vilayet yakmayı padişahlık mı zannettin? Çekinmeden korkmadan topraklarımıza tecavüz ettiğin için kılı-

cımız senin göğsünde kana bulanmalıdır. Er isen meydana gel. Kadın gibi delikten deliğe girme. Hazırlıklarını yap, haber verilmedi deme. Zira

ki vücudu habisin arza-i telefdür ve bu babda özür ve bahane bertarafır."



Mektuptan anlaşılıyor ki; Fatih'in karşısında, daha önce affedilmiş ise de yeniden topraklarına saldıran biri var ve Fatih bu defa onun hesabını görmeye karar vermiş. Ama nasıl? Ne zaman harekete geçeceğini hasmına bildirmiş. Onu savaşa davet etmiş. Hasmına hazırlıklarını yapması için zaman tanımış. Karşılaşma için özür ve bahane kabul etmeyeceğini açıkça ifade etmiş. Herhalde, böylesi mert ve yiğit bir cengâverle karşı karşıya olmak da Uzun Hasan için büyük bir şanstır. ■